

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 129g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și din Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public
(*restituirea cheltuielilor suportate de către angajator pentru dezvoltarea profesională a salariatului [nr. 2]*)

CHIȘINĂU

25 septembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 20 septembrie 2018,
Înregistrată pe aceeași dată,
Examânând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 25 septembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „inclusiv salariul încasat pe această perioadă” din articolul 38 alin. (4) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și a punctelor 5 subpct. 3), 8 și 10 din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de către dl judecător Radu Holban, în dosarul nr. 2-885/16, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul Fălești.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, pe 20 septembrie 2018, de către dl judecător Radu Holban de la Judecătoria Bălți, sediul Fălești, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin ordinul Inspectoratului General al Poliției (I.G.P.) nr. 45 din 27 noiembrie 2013, dl Ivan Burlacu a fost angajat în funcția de inspector inferior de patrulare.

4. În baza dispoziției I.G.P. nr. 34/3-5602 din 28 noiembrie 2013, dl Ivan Burlacu a fost delegat la cursurile de formare profesională inițială în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne (M.A.I.), pentru perioada 2 decembrie 2013 – 30 mai 2014.

5. Pe 15 aprilie 2014, dl Ivan Burlacu a semnat angajamentul nr. 356 al funcționarului public, inclusiv cu statut special, prin care și-a asumat obligația ca după absolvirea cursurilor menționate să lucreze în cadrul M.A.I. o perioadă de cinci ani. Totodată, s-a convenit că în cazul în care acesta nu va mai lucra în cadrul M.A.I. după absolvirea cursului întrega

perioadă specificată în angajament ori nu-l va absolvi, din vina sa, va restitui către M.A.I. cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, în condițiile legii.

6. Prin ordinul I.G.P. nr. 335 din 21 mai 2015, dl Ivan Burlacu a fost sancționat disciplinar, cu concedierea din poliție, pentru că nu ar fi trecut testul de integritate profesională (pe 20 ianuarie 2015, ar fi acceptat să primească suma de 200 de lei în schimbul neîntocmirii în privința testatorului de integritate a unui proces-verbal cu privire la contravenție).

7. Pe 5 octombrie 2016, I.G.P. s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere împotriva dlui Ivan Burlacu, prin care a solicitat încasarea sumei de 22 793,99 de lei. Această sumă reprezintă salariul (pentru șase luni) pe care l-a primit dl Ivan Burlacu în perioada cursurilor (2 decembrie 2013-30 mai 2014) pe care le-a urmat, din contul angajatorului, în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a M.A.I.

8. Pe 3 mai 2018, dl judecător Radu Holban a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „inclusiv salariul încasat pe această perioadă” din articolul 38 alin. (4) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și a punctelor 5 subpct. 3), 8 și 10 din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și, prin urmare, a dispus, printr-o încheiere, trimiterea unei sesizări la Curtea Constituțională, în vederea soluționării excepției.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„[...]”

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...]”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

[...]"

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

[...]"

Articolul 127

Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

[...]"

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public sunt următoarele:

Articolul 38

Condiții specifice procesului de dezvoltare profesională continuă

„[...]

(3) Funcționarul public care urmează forme de dezvoltare profesională a căror durată este **mai mare de 90 de zile** într-un an calendaristic, precum și care urmează studii de masterat, organizate în țară sau în străinătate, cu excepția celor urmate pe cont propriu, este obligat să își asume angajamentul scris că, după terminarea acestora, va activa în serviciul public între 2 și 5 ani, proporțional cu numărul zilelor de dezvoltare profesională. Modul de întocmire a angajamentului scris se aprobă de Guvern.

(4) În cazul nerespectării angajamentului specificat la alin. (3), precum și în cazul în care funcționarul public nu a absolvit din vina sa forma de dezvoltare profesională, el este obligat să restituie autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea profesională, inclusiv salariul încasat pe această perioadă, calculate în condițiile legii. În cazul refuzului de a restitui cheltuielile suportate, acestea se încasează în baza hotărârii judecătorești, la cererea autorității publice respective.

[...]"

11. Prevederile relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public sunt următoarele:

„[...]

Anexa nr. 6

MODUL DE ÎNTOCMIRE
a angajamentului scris al funcționarului public privind

activitatea în serviciul public după absolvirea
formelor de dezvoltare profesională

[...]

3. Angajamentul se întocmește în cazul în care durata formei sau durata cumulativă a formelor de dezvoltare profesională la care este delegat funcționarul **depășește 90 de zile** într-un an, precum și dacă funcționarul urmează studii de masterat.

[...]

5. Angajamentul conține următoarea informație:

1) numele, prenumele funcționarului public, funcția deținută, subdiviziunea și autoritatea publică în care activează, precum și date din buletinul de identitate;

2) perioada pentru care își asumă obligația de a activa în serviciul public după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, inclusiv a studiilor de masterat, calculată în conformitate cu prevederile pct.6 al prezentei anexe;

3) **obligația de a restitui integral** autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii;

4) semnătura funcționarului public, data, luna și anul semnării angajamentului.

[...]

8. Funcționarul public **va restitui integral** autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii, în următoarele cazuri:

1) nu a absolvit din vina sa formele de dezvoltare profesională;

2) **nu a activat în serviciul public**, după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, inclusiv a studiilor de masterat, **întreaga perioadă specificată în angajament**.

[...]

10. Cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, **inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire se restituie autorității publice de către funcționarul public**, în termen de 30 de zile de la data survenirii condițiilor specificate la pct. 8.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat faptul că, potrivit prevederilor contestate, funcționarul public este obligat să-i restituie integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, dacă nu a activat în serviciul public, după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, întreaga perioadă specificată în angajamentul semnat de acesta. Totuși, salariul primit pe perioada aflării persoanei la

cursuri de formare profesională din contul angajatorului nu se încadrează în categoria cheltuielilor de instruire. Obligarea restituirii salariului încasat pe perioada aflării la instruire a salariatului reprezintă o privare retroactivă de dreptul la salariu. Mai mult, această obligație reprezintă o expropriere de bunuri, o sancțiune similară confiscării, pentru că privează în mod nejustificat și disproporționat persoana de bunurile dobândite în mod licit. În asemenea condiții, persoana și familia sa este lipsită de surse de existență.

13. Totodată, autorul excepției de neconstituționalitate a subliniat că obligarea funcționarului public de a-i restitui integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, fără a ține cont de perioada în care funcționarul public a lucrat în serviciul public după absolvirea cursurilor, încalcă principiul egalității, pentru că se aplică aceeași regulă în cazul unor situații care sunt diferite în mod obiectiv.

14. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 16, 43, 46, 47 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor și hotărârilor de Guvern, în prezenta cauză a Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a Hotărârii nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl judecător Radu Holban, în dosarul nr. 2-885/16, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul Fălești. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „inclusiv salariul încasat pe această perioadă” din articolul 38 alin. (4) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și punctele 5 subpct. 3), 8 și 10 din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

19. Dispozițiile normative criticate reglementează îndatoririle funcționarului public care a beneficiat de un curs sau de un stagiu de formare profesională cu durata mai mare de 90 zile, în condițiile în care toate cheltuielile necesare pentru dezvoltarea profesională a acestuia au fost suportate de către autoritatea publică. În special, el este obligat să își asume angajamentul (un act adițional la contractul individual de muncă) potrivit căruia, după terminarea cursului, va activa în serviciul public

între 2 și 5 ani, proporțional cu numărul zilelor de dezvoltare profesională.

20. În cazul nerespectării angajamentului asumat, precum și în cazul în care funcționarul public nu a absolvit din vina sa forma de dezvoltare profesională, el este obligat să-i restituie autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea profesională, inclusiv salariul încasat pe această perioadă.

21. În jurisprudența sa anterioară, Curtea a stabilit că salariatul care a beneficiat de un curs sau de un stagiul de formare profesională cu o durată mai mare de 90 de zile poate avea inițiativa încetării contractului individual de muncă, dar cu respectarea obligațiilor asumate printr-un act adițional la contractul individual de muncă. Pentru nerespectarea obligațiilor asumate prin actul adițional, salariatul suportă consecințele prevăzute în acel contract, cu care a fost de acord înainte de începerea cursului sau a stagiului de formare profesională. Funcționarul public nu este obligat să rămână la același loc de muncă. Dacă nu-și respectă angajamentul luat prin actul adițional, el poate fi obligat să-i restituie angajatorului cheltuielile suportate de acesta, proporțional cu perioada nelucrată (a se vedea DCC nr. 97 din 6 septembrie 2018, § 24).

22. Totuși, din conținutul sesizării, Curtea remarcă faptul că funcționarul public (*i.e.* polițistul) a fost concediat de către angajator (a se vedea *supra* § 6) în baza unor prevederi ale Legii nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale, declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională (a se vedea HCC nr. 7 din 16 aprilie 2015).

23. Făcând abstracție de motivul concedierii, Curtea observă că inițiativa de a înceta contractul individual de muncă a venit din partea angajatorului, nu a salariatului. Nu există niciun indiciu că persoana nu și-ar fi respectat angajamentul asumat.

24. Așadar, rezultă că prevederile contestate nu sunt aplicabile în litigiul principal. Curtea reamintește că una dintre condițiile obligatorii pentru admiterea examinării în fond a unei excepții de neconstituționalitate constă în aplicabilitatea prevederilor în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, § 82). Aceasta nu este îndeplinită în prezenta cauză.

25. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „inclusiv salariul încasat pe această perioadă” din articolul 38 alin. (4) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și a punctelor 5 subpct. 3), 8 și 10 din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 este inadmisibilă.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „inclusiv salariul încasat pe această perioadă” din articolul 38 alin. (4) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și a punctelor 5 subpct. 3), 8 și 10 din Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de către dl judecător Radu Holban, în dosarul nr. 2-885/16, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul Fălești.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 25 septembrie 2018
DCC nr. 110
Dosarul nr. 129g/2018